

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Ústav sociální práce

Komunitní plánování v sociálních službách

Bakalářská práce

Autor: Petra Nováková

Studijní program: Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Kappl, Ph.D.

Hradec Králové

2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Petra Nováková

Studium: U1775

Studijní program: B6731 Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce ve veřejné správě

Název bakalářské práce: **Komunitní plánování v sociálních službách**

Název bakalářské práce AJ: Community planning in social services

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude zabývat komunitním plánováním sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou. V teoretické části se zaměří na základní pojmy, co je komunita, komunitní plánování a jak probíhá. Zmapuje možnosti sociální pomoci, přehled organizací, které nabízejí sociální služby v regionu. Empirická část se zaměří na názory a postoje poskytovatelů sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou k současnému systému komunitního plánování. Zvolené metody a techniky: kvalitativní výzkumná strategie, polostrukturovaný rozhovor, studium dokumentů.

ŽEŽULA, Ondřej - VASKOVÁ, Vladana. Komunitní plánování - věc veřejná. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2002. ISBN 80-86552-30-6 MATOUŠEK, O. Metody a řízení sociální práce, 1. vydání Praha, Portál, 2003 NAVRÁTIL, Pavel. Teorie a metody sociální práce. 1. vyd. Brno: Marek Zeman, 2001. 169 s. ISBN 80-903070-0-0

Garantující pracoviště: Ústav sociální práce,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Kappl, Ph.D.

Oponent: doc. JUDr. Olga Sovová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 29.6.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 13.4.2020

Petra Nováková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Miroslavu Kapplovi, Ph.D. za odborné vedení mé závěrečné práce, cenné rady a připomínky a také za čas, který mi věnoval při konzultacích k mé bakalářské práci. Velký dík patří také panu Josefu Šimerdovi, vedoucímu odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou za jeho čas, podněty, rady. A také děkuji mé rodině za obrovskou podporu ve všem, co dělám.

Anotace

NOVÁKOVÁ, Petra. *Komunitní plánování v sociálních službách*. Hradec Králové, 2020. 47 s. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Vedoucí práce Mgr. Miroslav Kappl, Ph.D.

Bakalářská práce se zabývá komunitním plánováním sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou. V teoretické části se zaměří na základní pojmy, co je komunita, komunitní plánování a jak probíhá. Zmapuje možnosti sociální pomoci, přehled organizací, které nabízejí sociální služby v regionu. Empirická část se zaměří na názory a postoje poskytovatelů sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou k současnému systému komunitního plánování. Zvolené metody a techniky: kvalitativní výzkumná strategie, polostrukturovaný rozhovor, studium dokumentů.

Klíčová slova: komunitní plánování, sociální pomoc, poskytovatelé sociálních služeb, komunita

Annotation

NOVÁKOVÁ, Petra. *Community planning in social services*. Hradec Králové, 2020. 47 p. Bachelor Thesis. University of Hradec Králové, Philosophical Faculty. Leader of the Bachelor Degree Thesis Mgr. Miroslav Kappl, Ph.D.

Batchelor thesis deals with community planning of social services in Rychnov nad Kněžnou. The teoretical part focusses on the basic concepts – what is community, community planning and how it works. It maps the possibilities of social assistance, further maps overview of organizations that offer social services in the region. The empirical part focusses on the opinions and attitudes of social service providers in Rychnov nad Kněžnou on the current system of community planning. Selected methods and techniques: qualitative research strategy, semi-structured interview, study of documents

Keywords: community planning, social assistance, social services provider, community

Obsah

Úvod	9
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1.1 Historie a současnost komunitní práce	11
1.2 Komunita	12
1.3 Komunitní práce	13
1.4 Komunitní plánování	13
1.5 Modely komunitní práce	16
1.5.1 Procesy komunitní práce	16
1.5.2 Fáze komunitní práce.....	19
1.6 Sociální služby	19
1.7 Cílové skupiny	21
1.8 Komunitní práce a právo/zákon	21
1.9 Síťování sociálních služeb	22
2 METODOLOGICKÁ ČÁST.....	27
2.1 Formulace cíle výzkumu.....	27
2.2 Transformace dílčích cílů do tazatelských otázek	28
2.3 Zdůvodnění vybrané výzkumné strategie	29
2.4 Zdůvodnění vybraného výzkumného vzorku.....	29
2.5 Průběh výzkumu	30
2.6 Způsob zpracování získaných údajů	32
2.7 Etická rizika výzkumu a rizika zvolené výzkumné strategie.....	33
3 Analýza výsledků výzkumu	34
3.1 DVC 1	34
3.2 DVC 2	37
3.3 DVC 3	39
3.4 DVC 4	41
Závěr a diskuze.....	44
Seznam použité literatury:	46

Použité zkratky:

SWOT – analýza je univerzální analytická technika zaměřená na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru (například nového produktu či služby).

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

OSV – Odbor sociálních věcí

GDPR – Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (angl. General Data Protection Regulation neboli GDPR) je nová legislativa Evropské unie, která výrazně zvyšuje ochranu osobních dat občanů.

Úvod

Na úplném začátku jsem si kladla otázku sama pro sebe. Co by mě nejvíce zajímalo z oblasti sociální práce v regionu, kde bydlím a žije moje rodina. Jak jsou propojené organizace s občany, obcemi a institucemi.

Na téma bakalářské práce mě přivedla pracovnice odboru sociálních věcí, když jsem se jí v rámci praxe a mé snahy více pochopit, dotazovala, jak celý systém sociálních služeb probíhá. K mému dotazu, co si myslí, že jí v její práci chybí, nebo co by chtěla zlepšit, odpověděla, že neví, jak funguje komunitní plánování. Věděla, že se někdy v roce 2013 slibně rozjel projekt k tomuto tématu, ale v dalších letech nezaznamenala žádný posun.

Když jsem se začala tímto tématem zabývat, zjistila jsem, že v letech 2012 až 2014 probíhal projekt „Plánování rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou“ za finanční podpory Evropské unie. Ve své bakalářské práci bych chtěla s odstupem cca 5-6 let popsat, jak se komunitní plánování v Rychnově nad Kněžnou nadále vyvíjí.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit pohled poskytovatelů sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou na znovuzavedení systému komunitního plánování.

Otázku ke komunitnímu plánování jsem položila i vedoucímu mé povinné praxe panu Josefu Šimerdovi, který je vedoucím sociálního odboru v Rychnově nad Kněžnou. A téma bakalářské práce, komunitní plánování v sociálních službách bylo na světě. Popis toho, jak komunitní plánování probíhá nebo stagnuje, objasním v teoretické části.

V empirické části jsem se chtěla původně zaměřit na názory a postoje pracovníků odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou k současnému systému komunitního plánování. V rámci předvýzkumu, následné konzultaci a vyslyšení prosby o pomoc vedoucího Odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou o momentální situaci, kdy se opět začíná celý proces komunitního plánování rozvíjet, jsem přehodnotila cílovou skupinu pracovníků OSV a výzkum jsem zaměřila na pracovníky poskytovatelů sociálních služeb. Dotazy budou směřované k samotnému komunitnímu plánování. Jak respondenti hodnotí současný stav komunitního plánování v sociálních službách v Rychnově nad Kněžnou.

Zvolila jsem výzkumnou strategii pomocí kvalitativního výzkumu, formou přednesených otevřených otázek v polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovory jsem nahrávala na záznamové zařízení a poté přepsala.

Výsledky vyplývající z výzkumu budou sloužit k zamyšlení se a přípravě na obnovení komunitního plánování v sociálních službách na Rychnovsku. Získané poznatky z rozhovorů využije k nastartování komunitního plánování vedoucí odboru sociálních služeb. Budou sloužit k zmapování toho, zda poskytovatelé sociálních služeb, chtějí obnovit komunitní plánování a co od znovuobnovení v Rychnově nad Kněžnou očekávají.

Práce je strukturovaná od teoretické části, kde se čtenář seznámí se základními pojmy komunitního plánování až po představení, jak komunitní plánování probíhá v Rychnově nad Kněžnou, dále pak představení průběhu výzkumu, včetně vyhodnocení jednotlivých dílčích cílů a samotného závěru.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část je strukturovaná do jednotlivých kapitol a subkapitol.

První kapitola popisuje historii a současnost komunitní práce jako takovou, v podkapitolách definují základní pojmy komunita, komunitní práce, komunitní plánování, modely, procesy a fáze komunitní práce, cílové skupiny, stručně popisují sociální služby. Důležité je také zmínit právo a zákony, síťování v sociálních službách a představím také poskytovatele sociálních služeb na Rychnovsku, ať už registrované nebo související neregistrované sociální služby.

1.1 Historie a současnost komunitní práce

Komunitní práce má ve světě více jak stoletou tradici, převážně se skloňuje termín komunita. Průkopníkem komunitní práce ve světě byl Samuel Augustus Barnett (vikář anglikánské církve ve východním Londýně), který se svou ženou začal organizovat vzájemnou pomoc mezi farníky. Barnett se také velmi zajímal o příčiny chudoby, spolupracoval s univerzitami. V roce 1884 založil univerzitu Toynbee Hall, kde společně studovali chudí i bohatí studenti. (Matoušek, 2003)

Mezi první organizace, které pracovaly formou komunitní práce byla *The Charity Organization Societies a New York Association for Improving the Condition of the Poor*. Hlavní náplní jejich činností bylo *zapojení dobrovolníků*, kteří se scházeli s chudými, nezaměstnanými, nebo jinak sociálně slabými rodinami. Jejich snahou bylo především podporovat u klientů soběstačnost. (Matoušek, 2003, s. 255, 256)

Jaroslava Šťastná uvádí, že na začátku 20. století donutil rozvoj společnosti sociální pracovníky opustit úřady a vydat se za klienty do terénu, do ulic a jejich domovů, zde byl zřetelný nárůst komunitních center. K útlumu došlo až vlivem ekonomické krize. Dalším milníkem bylo období po druhé světové válce, tzv. *Welfare state – sociální stát*, který přispěl k celkové prosperitě Západu. (Šťastná, 2016)

V Čechách se první zmínky datují na začátek 20. století. U nás došlo k útlumu sociální práce po roce 1948, protože by bylo pro tehdejší totalitní režim nepřijatelné přiznat, že někdo v socialistickém „blahobytu“ potřebuje sociální pomoc. Tato demagogie trvala až do sametové revoluce. S porevolučním nástupem kapitalismu se u nás v roce

1990 začala pomalu rozvíjet i komunitní práce. Především díky neziskovým organizacím. (Matoušek, 2003)

Po roce 1989 bylo potřeba vytvořit nový systém sociálního zabezpečení pro občany ČR, vytvořit tzv. *záchranné sociální sítě*, jako reakci na nově vzniklé nepříznivé sociální situace. (Pilát, 2015)

Proces komunitního plánování byl v královehradeckém kraji zahájen v roce 2001. Aby mohl být tento proces zahájen, byla nezbytná dostatečná informovanost všech zainteresovaných stran. (MPSV, 2020)

V současné době je systém *komunitní práce* v České republice podceněn. Mnohé charitativní a *neziskové organizace* nemají dostatek finančních prostředků, které dříve získávaly z různých zahraničních projektů a dotací. Také proto, *že financování z fondů EU tyto projekty nezařadilo jako prioritní. (Šťastná, 2016, s. 27)*

Domnívám se, že to, jakým směrem se bude komunitní plánování nadále vyvíjet, ukáže teprve čas. Rozhodujících zde bude několik faktorů, především potřeba všech, kterých se týká, dostatek pracovníků, kteří by se komunitnímu plánování mohli věnovat a nadále ho rozvíjet, v neposlední řadě i dostatek financí.

1.2 Komunita

Bez komunity by nebylo komunitní plánování. Komunitu spojují vždy některé společné rysy, místo, kde žijí, pracují, chodí do školy, věnují se zálibám, mají společný handicap (zdravotní, sociální, společenský).

Obecně lze komunitní práci definovat jako metodu zvládnutí sociální změny. (Hartl, 1997)

Milan Kinkor v knize „Metody a řízení sociální práce“ uvádí např. členění komunit na následující čtyři typy:

občanská komunita (*společenství osob, které ve společném prostoru vykonávají každodenní aktivity*);

výcviková komunita (*společenství osob, které se zaměřuje na sebepoznání, nácvik dovedností a postojů apod.*);

terapeutická komunita (*specifická forma organizace léčebné instituce, která umožňuje otevřenou komunikaci všech členů instituce včetně pacientů a jejich spolurozhodování a podílení se na léčbě*);

spirituální komunita (společenství osob, které sdílí podobné myšlenky a ideje a snaží se společně o spirituální rozvoj, někdy i žijí ve společném prostoru). (Kinkor in Matoušek, 2003)

1.3 Komunitní práce

Komunitní práce, nebo také práce s komunitou, komunitní sociální práce, sociální práce s komunitou je v podtextu sociální práce chápána jako organizování sociálních činností, jenž zajišťuje lidem přístup k aktivitám, které jsou nezbytné pro jejich každodenní život v místě, kde žijí. (Šťastná, 2016)

Komunitní práce je jednou z metod sociální práce, zaměřuje se na práci s klienty v širším rozsahu, kde řeší krizové, problémové situace a snaží se najít jejich řešení v kontextu pomoci. Komunitou chápeme občany, kteří bydlí, pracují, podnikají v určité vymezené oblasti a mezi kterými panují vzájemné sociální vazby: přátelství, známosti, sousedství, pracovní příležitosti a kteří využívají služby v oblasti zdravotnictví, školství, dopravy, státní správy, tam kde žijí. (Šťastná, 2016)

1.4 Komunitní plánování

Smyslem plánování je, aby lidé měli dostupné sociální služby, které skutečně potřebují... (Město, 2011)¹

V časopise Sociální práce se mi líbila definice Ivana Úlehly v prvopočátcích komunitního plánování, kterou zformuloval do tří myšlenek. První myšlenka: *“Než o lidech rozhodneš, porad’ se s nimi”* která poukazovala na fakt, že se v minulosti často rozhodovalo *„o nás, bez nás“*. Druhá myšlenka: *„Nepomáhejte, buďte užiteční!“* má říci, jak ne. Jak moc je snadné se podvolit dobrému úmyslu a nechat o sebe pečovat. Poslední třetí myšlenka směřuje k samotným uživatelům sociálních služeb. *„Vezměte to do vlastních rukou.“* Zde se ztotožňuji s názorem Ivana Úlehly, že komunitní plánování není bez zapojení těch, kteří službu potřebují, komunitním plánováním.

¹ Úvodní motto Františka Vogla v brožuře Sociální a související služby ve městě a regionu Rychnov nad Kněžnou, vydané městem Rychnov nad Kněžnou, září 2011

Kdo by měl nejlépe vědět, co potřebuje než samotní uživatelé sociálních služeb. (Sociální práce, 2009)²

Komunitní plánování je proces, který má prověřit lokální potřeby a požadavky sociálních služeb a porovnat je s možnostmi v dané lokalitě, což jsou především instituce, jež služby poskytují. Zdrojem jsou však i veřejné finance, které jsou na zajištění služeb potřebné. Velkým přínosem jsou lidé, kteří mají zájem pomoci svou prací, nadšením nebo financemi, mohou jím být také podnikatelé, nebo finanční či dotační fondy a projekty určené k rozvíjení sociálních služeb. (Matoušek, 2007)

K typickým komunitním projektům v České republice patří komunitní plánování sociálních služeb, k jehož realizaci jsou povoláni tři hlavní aktéři: veřejná správa, poskytovatelé sociálních služeb a klienti (obyvatelé dané lokality), a jejichž realizace má stanovený postup naplňující znaky komunitní práce. (Kubalčíková in Šťastná, 2016, s. 33)

Komunitní plánování je nekonečný proces, který nebude ve skutečnosti nikdy dokončen. Jelikož do plánování zasahuje mnoho vlivů. Plánování je ovlivněno mnoha faktory státní a regionální politikou a určením priorit. Laicky řečeno, aby se mohlo komunitní plánování v sociálních službách uskutečnit, je zapotřebí, aby se sešli zástupci zainteresovaných stran. Vytvořili koordinační skupinu, která si stanoví plán, cíl, pravidelné termíny, kdy se bude scházet. (MPSV, 2003)

V neposlední řadě je potřeba určit hlavního organizátora, garanta celé skupiny, na Rychnovsku to bývá většinou vedoucí odboru sociálních věcí. Naplánovat vhodný termín pro všechny zainteresované nebývá lehký úkol. Velmi důležitou roli hraje také financování, ale není všechno jen o penězích. V sociálních službách a ve státní správě chybí především pracovníci.

V letech 2012-2014 byl vypsán a realizován dotační projekt Evropské unie: **„Plánování rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou“**. Hlavním cílem tohoto projektu bylo najít a odstartovat nové způsoby uvažování o síti sociálních služeb v regionu Rychnovska a pilotně odzkoušet přípravu podkladů pro tvorbu této sítě. Analýza sledovala a vyhodnocovala čtyři klíčové parametry: nákladovost, kvalitu, potřebnost a dostupnost sítě sociálních a navazujících služeb. Realizace zakázky, kterou provedla externí firma proběhla v období

² Citováno z časopisu Sociální práce, vydání 1/2009, článek Ivana Úlehly Komunitní plánování sociálních služeb připomíná pohádku o chytré horáky, domnívá se Ivan Úlehla, staženo z webu: <http://www.socialni prace.cz/soubory/2009-1-130102145858.pdf>, dne 1.3.2020, str.13 - 16

od 16.10.2013 do 15.2.2014. Hlavním výstupem na konci projektu byly podklady pro sestavení střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb (komunitního plánu sociálních služeb) pro další období, tedy od roku 2014. (Grantový projekt, 2014)

Tento projekt byl také tím posledním, co se ke komunitnímu plánování v Rychnově nad Kněžnou uskutečnilo. Na webových stránkách města, kde má i prostor odbor sociálních věcí, je odkaz na tento dotační projekt. Od roku 2014, na těchto stránkách nepříbylo nic nového. (Grantový projekt, 2014)

Jak uvádí Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), „*komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifickým i potřebám jednotlivých občanů.*“ (Vasková, 2002, s. 4)

Jedná se o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb.

Zadavatel – subjekt (obec, město, kraj), který vysloví požadavek na sociální službu, nebo pomoc a ten, kdo za zajištění sociálních služeb odpovídá. (MPSV, 2020)

Obec / kraj zejména:

- vytváří příležitosti pro dlouhodobé zapojování a spolupráci občanů
- je aktivní v rozšiřování řady metod řízení a plánování sociálních služeb a jejich koordinace s ostatními veřejnými službami
- podporuje spoluúčast občanů na rozhodovacím procesu o sociálních službách
- zveřejňuje od prvopočátku srozumitelnou a dostupnou formou všechny podstatné informace o procesu i výsledcích KP
- respektuje při svém rozhodování o sociálních službách cíle a priority stanovené v KP
- stanoví jasná pravidla financování sociálních služeb, které odpovídají prioritám KP. (MPSV, 2020)

Poskytovatel sociálních služeb je subjekt, který služby nabízí a provádí, bez ohledu na to, zda se jedná o nestátní neziskové organizace, organizace zřízené obcí, nebo krajem. Poskytovatelé nejlépe vědí, jak služby fungují, není podstatné, zda jsou to registrované (zapsané v registru MPSV) nebo neregistrované sociální služby.

Příjemce/Veřejnost neboli uživatel, ten, kdo sociální službu přijímá, potřebuje a využívá v nepříznivé sociální situaci. Z pohledu komunitního plánování se jedná o osoby, které jsou v tomto procesu nejdůležitější, protože oni nejlépe vědí, jaké služby potřebují a co jim chybí. Nejdůležitější je zajistit informovanost veřejnosti. (MPSV, 2020)

Uživatelé jsou nejdůležitějšími účastníky komunitního plánování. Jedná se o osoby, kterým jsou sociální služby určeny a poskytovány z důvodu jejich nepříznivé sociální situace. Pohled uživatele sociálních služeb je v procesu plánování nezastupitelný, jen oni se mohou vyjádřit k tomu co vnímají jako nejlepší či přínosné, na které jejich potřeby se naopak zapomíná apod. Zapojení (přímá spolupráce v pracovních skupinách, kulaté stoly) konkrétních uživatelů do procesu bývá nejsložitější a může se uskutečnit nepřímo – průzkumy potřeb, zájmové sdružení uživatelských skupin. Při mém výzkumu, jsem se od poskytovatelů sociálních služeb dozvěděla, že pro uživatele jsou často poskytované sociální služby nečitelné. (MPSV, 2020)

1.5 Modely komunitní práce

Modelů komunitní práce je několik, dalo by se říci, že kolik je autorů, tolik je modelů, které se často v mnoha bodech shodují a podstata zůstává stejná. Záleží na úhlu pohledu.

Například Pavel Hartl hovoří o třech modelech komunitní práce podle typu komunity: komunity občanské, terapeutické, které se orientují na podporu klientů s psychickými problémy a výcvikové, které se zaměřují na zvládání potřebných dovedností, v první řadě komunikačních postojů budoucích terapeutů ke klientům. (Hartl, 1997)

1.5.1 Procesy komunitní práce

Matoušek ve své knize dělí proces komunitní práce na zjišťování a analýzu potřeb, plánování, realizace plánu a vyhodnocení. Samotný proces se dá přirovnat k cestě, která má svůj začátek, plán, realizaci a cíl. (Matoušek, 2003)

Zjišťování a analýza potřeb

Každá komunitní práce, by měla začínat průzkumem potřeb v místní komunitě. Záleží také na tom, zda se zapojují především experti a vůdčí osobnosti komunity, nebo běžní obyvatelé. V posledních letech dochází u nás k rozvoji zjišťování potřeb. Oblíbenou metodou převzatou ze zahraničí je **metoda SWOT**³, která poukazuje na určitý problém v daném místě nebo lokalitě, na základě čtyř hlavních charakteristik (přednosti, nedostatky, hrozby a příležitosti). Další metodou je „**mapa problémů**“, kde se zapojují především experti a vůdci komunity, většinou starostové menších měst a vesnic, kteří sezvou deset až patnáct obyvatel různého postavení a věku a společně vytvoří seznam problémů. (Matoušek, 2003)

Metoda „**expertní revize problémového pole**“ je vhodná pro větší města nebo městské části velkoměst a je založena na korespondenčním šetření. Kde se osloví 100-150 odborníků z různých oborů a profesí, kteří musí stanovit deset největších problémů ve městě. (Matoušek, 2003)

Plánování

Další etapou procesu je plánování. Zde je nejdůležitější správně naplánovat a stanovit cíl procesu. Správný odhad financí, časové a personální náročnosti, zvolení vhodných metod je předpokladem dobrého a funkčního projektu. (Matoušek, 2003)

Dobrý projekt obsahuje:

- informace o realizátorovi projektu
- formulaci problému nebo potřeby
- cíle projektu (konkrétní a měřitelné)
- cílovou skupinu
- popis projektu – aktivit, harmonogram a personální plán
- spolupracující organizace

³ SWOT metoda – rozbor a hodnocení současné situace vně i uvnitř organizace, silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Výstupem SWOT analýzy je chování společnosti.

- způsob vyhodnocení a dokumentování
- rozpočet (včetně informací o plánovaném financování projektu) (Matoušek, 2003)

Ze zahraničí se u nás prosadila metoda **akčního plánování**, jde o plánování konkrétního záměru s využitím aktivního přístupu místních obyvatel.

Kooperativní plánování, jehož cílem je akční plán realizovaný v praxi.

Nezávislý facilitátor se vždy jeví jako přínos při komunitní práci, vnáší do celého procesu nadhled, jelikož není odpovědný za obsah, ale proces. (Matoušek, 2003)

Realizace plánu

V předposlední fázi je velmi důležitá komunikace v rámci realizačního týmu vně i navenek (mezi týmem a občany, poskytovateli sociálních služeb, zástupci veřejné správy). Zvláštní pozornost je nutné věnovat vztahům s veřejností, často jsou dobré vztahy s občany zárukou úspěchu celé akce. Často je využívána metoda skupinového vyjednávání. (Matoušek, 2003)

Vyhodnocení

Ucelený proces vyhodnocení je shrnutím hodnocení všech zapojených skupin v rámci komunity. Je nutnou podmínkou pro další pokračování projektu.

Tři hlavní přístupy k vyhodnocování:

***Vědecký přístup:** pracuje s hypotézami*

***Přístup zaměřený na uživatele:** vzdává se cíle najít příčinnou souvislost mezi příčinou a následkem, vytvoří se seznam lidí, kteří jsou s daným problémem spojeni, a které oslovíme, stanovíme otázky zjišťující, zda se očekávání naplnilo.*

***Přístup zaměřený na rozvoj organizace:** cílem je zlepšování organizace, která činnost realizuje, nikoli vlastní činnosti. Zainteresovaní hledají odpovědi na otázky, co se děje v organizaci. (Matoušek, 2003, s. 262-266)*

1.5.2 Fáze komunitní práce

Tak jako Matoušek nazývá jednotlivé postupy komunitní práce procesem. Navrátil je pojmenoval fázemi komunitní práce, které rozděluje na monitoring, výzkum a analýzu, projektování, implementaci a hodnocení. Tyto postupy jsou v podstatě totožné. (Navrátil, 2001)

Monitoring

Monitoring je určité sledování daného území, kde instituce sledují a vyhodnocují rizikové situace, které pomohou při šetření a analýze daného problému. (Navrátil, 2001)

Výzkum a analýza

Pokud se v průběhu sledování začne projevovat nějaká nesrovnalost, je možné využít psychologické a sociologické výzkumné metody. Často se také využívají expertní rozhovory, při kterých jsou dotazováni nejen odborníci, ale také lidé, kteří danou lokalitu znají (pracovníci institucí a organizací) a jejich pomocí se hledá nejlepší možné řešení.

Projektování

Komunitní pracovník sestaví dle potřeby plán, zdroje a cíle, stanoví možné řešení k odstranění nebo zmírnění problému.

Implementace

Probíhá samotná činnost komunitní práce. Komunitní pracovník podporuje vzájemnou spolupráci zainteresovaných subjektů.

Hodnocení (hodnotící výkon)

Zhodnocení celého projektu, zda byl efektivní. V současnosti se často zřizují komunitní centra přímo v komunitě, se kterými sociální pracovníci spolupracují. (Navrátil, 2001)

1.6 Sociální služby

Poskytnutá pomoc, kterou **sociální služby** vykonávají musí vycházet primárně z potřeb občanů, nesmí ohrozit lidskou důstojnost. Klienty musí vést k jejich samostatnosti, motivovat je tak, aby nesesetřávali příliš dlouho v *nepříznivé sociální*

situaci. Dle Zákona 108/2006 musí být sociální služby, *poskytovány v zájmu osob a v náležité kvalitě.* (Zákon č. 108/2006 Sb.)

Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách popisuje základní druhy (sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence) a formy sociálních služeb (sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní) včetně výčtu zařízení sociálních služeb, která tyto služby mohou poskytovat.* (Zákon č. 108/2006 Sb.)

Základní druhy a formy sociálních služeb

Sociální poradenství se dělí na sociální poradenství základní a odborné. Smyslem sociálního poradenství je poskytování potřebných informací, které přispívají k řešení nepříznivé sociální situace.

Služby sociální péče se zaměřují především na pomoc klientům tak, aby mohli být soběstační, po fyzické a psychické stránce a zvládali péči o sebe.

Služby sociální prevence jsou určeny na prevenci vyhledávání možných problémových situací a jevů, které mohou vést k vyloučení osob ze sociálního prostředí. (Zákon č. 108/2006 Sb.)

Formy poskytování sociálních služeb

Pobytové služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb:

- *centra denních služeb*
- *denní stacionáře*
- *týdenní stacionáře*
- *domovy pro osoby se zdravotním postižením*
- *domovy pro seniory*
- *domovy se zvláštním režimem*
- *chráněné bydlení,*
- *azylové domy,*
- *domy na půl cesty,*
- *zařízení pro krizovou pomoc,*
- *nízkoprahová denní centra,*
- *nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,*
- *noclehárny,*
- *terapeutické komunity,*
- *sociální poradny,*

- *sociálně terapeutické dílny,*
- *centra sociálně rehabilitačních služeb,*
- *pracoviště rané péče,*
- *intervenční centra,*
- *zařízení následné péče (Zákon č. 108/2006 Sb.)*

Ambulantní služby – služba kam klienti musí sami, nebo za pomoci další osoby docházet, popř. dojíždět. Tato služba neposkytuje ubytování.

Terénní služby jsou poskytované služby v přirozeném prostředí. (Zákon č. 108/2006 Sb.)

1.7 Cílové skupiny

Klienti se rozdělují do několika skupin, kde každá skupina má své specifické potřeby a nároky. Podle cílových skupin jsou následně rozděleni poskytovatelé sociálních služeb.

V Rychnově nad Kněžnou plánuje vedoucí odboru sociálních věcí, který je zadavatel a organizátor **komunitního plánování** v jedné osobě, tyto skupiny rozdělit na tři pracovní skupiny, kde se budou řešit požadavky, problémy a jednotlivé případy uživatelů:

1. Skupina zaměřená na rodinu, děti a mládež
2. Skupina pro seniory a osoby zdravotně postižené
3. Skupina pro osoby a skupiny ohrožené a znevýhodněné

1.8 Komunitní práce a právo/zákon

Komunitní plánování – jedná se o **metodu**, uloženou obcím zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, kterou lze na úrovni obcí a krajů **plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám** jednotlivých občanů, žijících v daném území. (MPSV, 2020)

Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb.

Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci (dále jen „osoba“) prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb,

výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách. (Zákon č. 108/2006 Sb.)

Zákon 128/2000 Sb.

V tomto zákoně se upravuje povinnost kraje i obce s přenesenou působností poskytnout potřebnou pomoc a zajistit sociální služby, těm občanům, kteří to potřebují. **Krajům** zákon ukládá povinnost vytvářet střednědobý plán *ve spolupráci s obcemi na území kraje a poskytovateli sociálních služeb*. **Obec** může zpracovat *střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem a poskytovateli sociálních služeb*. (Zákon č. 128/2000 Sb., 2020)

Bílá kniha v sociálních službách (dokument MPSV)

Posláním sociálních služeb je pomoci lidem udržet si nebo znovu nabyt své místo v této komunitě, ve většinové společnosti, ve svém přirozeném společenství. Lidé jsou ve středu tohoto systému. Systém by se měl přizpůsobit, aby lidem vyhovoval a ne naopak, lidé by se neměli přizpůsobovat, aby vyhovovali systému. Sociální služby se týkají každého. (MPSV, 2003, s. 6-7)

V Bílé knize se mimo jiná témata zmiňuje i **Komunitní plánování**. Plánování zaměřené na obce umožní vytvoření plánu rozvoje služeb pro komunitu, samotnou komunitou. Každý musí plnit svou roli zřizovatele, poskytovatele, včetně uživatelů služeb a jejich rodin. Plány připravují lidé, kteří znají nejlépe své potřeby, tam kde žijí. Všechny standardní služby budou poskytovány bez ohledu na to, kdo dané služby poskytuje. (MPSV, 2003)

1.9 Síťování sociálních služeb

Nedílnou součástí komunitního plánování je i síťování. Síť poskytovatelů sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou se vytvářela od roku 2000 za podpory města a obcí v regionu, Královéhradeckého kraje i MPSV ČR, kdy se zapojili s nápady a připomínkami i samotní uživatelé, kteří se začali zapojovat do vlastního poskytování služeb, do jejich plánování a organizování. (Město Rychnov nad Kněžnou, 2011)

Z pohledu sítě rozeznáváme dvě základní role. První z nich je role „registrovaný poskytovatel služeb“ a druhou rolí je „související služba“ souhrnně označované jako

„Ostatní související služby“. K roli registrovaného poskytovatele služeb nebudu uvádět další podrobnosti, ostatně jsou dostatečně definovány v Zákoně 108/2006 Sb. o kterém se zmíním v jiné kapitole. (Hloušek, 2007)

Vím, že začátky zmapování poskytovatelů sociálních služeb nebyly jednoduché, například jak o tomto tématu píše Zuzana a Jan Hlouškovi v publikaci Komunitní plánování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji z roku 2007. V současné době lze snadno vyhledat všechny registrované poskytovatele sociálních služeb v oficiálním registru poskytovatelů sociálních služeb, pod hlavičkou MPSV. (Hloušek, 2007)

Ani na Rychnovsku nebyly začátky jednoduché, přelomový byl rok 2012, s ohledem na realizaci „Sociální reformy I.“, která spolu s nedostatečnými zdroji ve státním rozpočtu i ve zdrojích územních samospráv, přinesla změny i ve financování sociálních služeb. Možná i proto byl evropskou unií realizovaný, již zmiňovaný projekt na „**Plánování rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou**“. (Město Rychnov nad Kněžnou, 2011)

Registrovaní poskytovatelé Sociálních služeb

V registru MPSV je celkem 34 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb v okrese Rychnov nad Kněžnou.

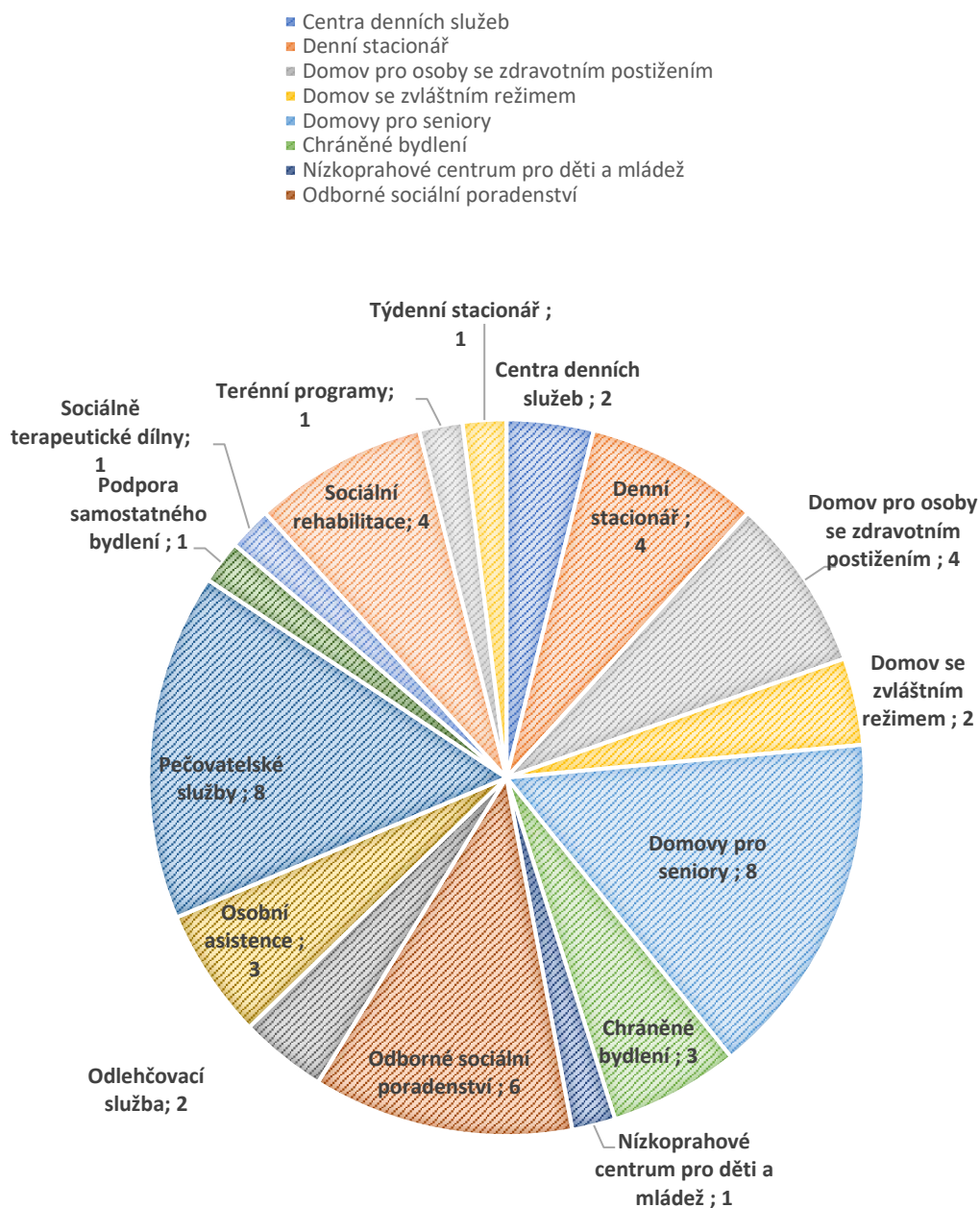
Tabulka 1: Registrovaní poskytovatelé sociálních služeb v Rychnově a okolí

Registrovaní poskytovatelé sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou a okolí - k 31.12.2019		
	Organizace / Poskytovatel	Sociální služba
1	Orion	Centra denních služeb
2	Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí	Centra denních služeb
3	Anička Vamberk	Domovy pro seniory
4	PRO-SEN sociálně zdravotní služby, o. p. s	Domovy pro seniory
5	Domov seniorů Přepychy (AHC a.s.)	Domovy pro seniory
6	Česká katolická charita Charitní domov Rokole	Domovy pro seniory
7	Domov důchodců Borohrádek	Domovy pro seniory
8	Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí	Domovy pro seniory
9	Mgr. Zuzana Luňáková, Agentura domácí péče	Domovy pro seniory
10	Domov pro seniory Jitřenka, Opočno	Domovy pro seniory
11	Město Rokytnice v Orlických horách	Pečovatelské služby
12	Pečovatelská služba Kvasiny	Pečovatelské služby
13	PRO SEN – Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou	Pečovatelské služby
14	Pečovatelská služba Vamberk	Pečovatelské služby

15	Geriatrické centrum Týniště nad Orlicí	Pečovatelské služby
16	Město Dobruška Pečovatelská služba	Pečovatelské služby
17	Pečovatelská služba Kostelec nad Orlicí	Pečovatelské služby
18	Mgr. Zuzana Luňáková, Agentura domácí péče	Pečovatelské služby
19	Centrum Orion – osobní asistence	Osobní asistence
20	Extrapéče s.r.o.	Osobní asistence
21	Farní charita Dobruška	Osobní asistence
22	Péče o duševní zdraví – sociální rehabilitace	Sociální rehabilitace
23	Pferda – Pferdí trénink Rychnov	Sociální rehabilitace
24	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Sociální rehabilitace
25	Aspekt z.s. Rychnov nad Kněžnou	Sociální rehabilitace
26	Pferda	Podpora samostatného bydlení
27	Pferda – tréninková pekárna Láry Fály	Sociálně terapeutické dílny
28	Terénní programy – Auforia, o. p. s.	Terénní programy
29	ÚSP Domečky	Domov pro osoby se zdravotním postižením
30	ÚSP Kvasiny	Domov pro osoby se zdravotním postižením
31	Domov Dědina	Domov pro osoby se zdravotním postižením
32	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Domov pro osoby se zdravotním postižením
33	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Domov se zvláštním režimem
34	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	Domov se zvláštním režimem
35	Farní charita RK	Týdenní stacionář
36	Farní charita RK	Denní stacionář
37	PRO SEN – Sociální služby města Rychnov n. Kn.	Denní stacionář
38	Denní stacionář Lávka, Sdružení Neratov	Denní stacionář
39	Domov Dědina	Denní stacionář
40	Farní charita RK	Odlehčovací služba
41	Domečky Rychnov nad Kněžnou	Odlehčovací služba
42	Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje	Odborné sociální poradenství
43	OD5K10 Občanská poradna Rychnov n.K.	Odborné sociální poradenství
44	Manželská a rodinná poradna Rychnov nad Kněžnou	Odborné sociální poradenství
45	Sociální poradna Domácího hospice Setkání Rychnov n.K.	Odborné sociální poradenství
46	Občanská poradna Náchod – kontaktní pracoviště Kostelec nad Orlicí	Odborné sociální poradenství
47	Perinatální hospic Dítě v srdci, z. s.	Odborné sociální poradenství
48	OD5K10	Nízkoprahové centrum pro děti a mládež
49	Sdružení Neratov	Chráněné bydlení
50	Domov Dědina	Chráněné bydlení
51	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Chráněné bydlení

Vlastní zpracování ze zdroje: <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do.jsessionid>

Graf 1: Rozdělení poskytovatelů sociálních služeb, dle nabízených služeb

Vlastní zpracování ze zdroje: <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid>

Spolupracující registrovaní poskytovatelé Sociálních služeb - Královehradecký kraj

- **Salinger** středisko Triangl sídlo v Hradci Králové, RK spolupracuje
- Poradna a Dětské krizové centrum **NOMIA** Hradec Králové
- **LAXUS** – sociální a adiktologické služby pro uživatele drog a jejich blízké poskytované ambulantní a terénní formou. (Odbor sociálních věcí, 2014)

Ostatní související služby⁴

- Děčko – dům dětí a mládeže
- Svaz tělesně postižených v České republice
- Mateřská a rodinná centra
- Audis bus, autobusová doprava
- Pedagogicko-psychologická poradna
- Klub seniorů

⁴ Seznam ostatních souvisejících služeb jsem vytvořila po domluvě s vedoucím odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou. Protože neexistuje oficiální seznam, těchto služeb.

2 METODOLOGICKÁ ČÁST

V metodické části závěrečné práce představím a vyhodnotím hlavní cíl a dílčí cíle, které jsem formou tazatelských otázek, zpracovala do transformační tabulky. Zdůvodním vybranou výzkumnou strategii a vybraný výzkumný vzorek. Popíšu samotný průběh výzkumu, způsob zpracování získaných údajů a zdůvodním možná etická rizika výzkumu a zvolené výzkumné strategie.

2.1 Formulace cíle výzkumu

Hlavní výzkumný cíl

Hlavním výzkumným cílem provedeného výzkumu, je zjistit pohled poskytovatelů sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou na znovuzavedení systému komunitního plánování.

Abych mohla hlavní cíl bakalářské práce správně a objektivně vyhodnotit, zpracovala jsem dílčí výzkumné cíle, které uvádím níže.

Dílčí výzkumné cíle

DVC 1. Zjistit, co poskytovatelé sociálních služeb považují za pro ně motivující, aby se komunitní plánování znovu nastartovalo a proč.

TO1 Jak hodnotíte současnou situaci komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou?

TO2 Jaké přínosy předpokládáte po opětovném nastartování komunitního plánování pro Vaši organizaci?

DVC 2. Zjistit, jaká rizika mohou nastat v procesu komunitního plánování.

TO3 Co si myslíte, že by bránilo tomu, aby komunitní plánování mohlo být znovu obnoveno?

TO4 Jaká vidíte možná rizika v procesu komunitního plánování po jeho obnovení?

DVC 3. Zjistit, kdo všechno by měl být členem pracovní skupiny.

TO5 Kdo všechno by se měl podle Vás do pracovní skupiny zapojit za zadavatele, poskytovatele a uživatele?

TO6 Podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny komunitního plánování?

DVC 4. Zjistit, co participantí považují za důležitý obsah pro jejich setkávání v pracovních skupinách ke komunitnímu plánování.

TO7 Co si myslíte, že by mělo být obsahem setkání pracovních skupin při komunitním plánování?

TO8 Jaká by měla být podle Vás četnost setkávání pracovní skupiny ke komunitnímu plánování s ohledem na rozsah řešených témat?

2.2 Transformace dílčích cílů do tazatelských otázek

Zpracovala jsem otevřené otázky pro respondenty. Poskytovatele sociálních a souvisejících služeb v Rychnově nad Kněžnou. Na každý dílčí cíl se dotazuji dvěma otázkami.

Tabulka 2: Transformační tabulka

Dílčí výzkumný cíl	Indikátory	Sada tazatelských otázek
DVC 1. Zjistit, co poskytovatelé sociálních služeb považují za pro ně motivující, aby se komunitní plánování znovu nastartovalo a proč.	současné plánování	TO1 Jak hodnotíte současnou situaci komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou?
	přínosy a motivace	TO2 Jaké přínosy předpokládáte po opětovném nastartování komunitního plánování pro Vaši organizaci?
DVC 2. Zjistit, jaká rizika mohou nastat v procesu komunitního plánování.	překážka	TO3 Co si myslíte, že by bránilo tomu, aby komunitní plánování mohlo být znovu obnoveno?
	rizika procesu	TO4 Jaká vidíte možná rizika v procesu komunitního plánování po jeho obnově?
DVC 3. Zjistit, kdo všechno by měl být členem pracovní skupiny.	členové skupiny	TO5 Kdo všechno by se měl podle Vás do pracovní skupiny zapojit za zadavatele, poskytovatele a uživatele?
	kritéria pro výběr	TO6 Podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny komunitního plánování?

DVC 4. Zjistit, co participantí považují za důležitý obsah pro jejich setkávání v pracovních skupinách ke komunitnímu plánování.	obsah setkání	TO7 Co si myslíte, že by mělo být obsahem setkání pracovních skupin při komunitním plánování?
	četnost setkání	TO8 Jaká by měla být podle Vás četnost setkávání pracovní skupiny ke komunitnímu plánování s ohledem na rozsah řešených témat?

2.3 Zdůvodnění vybrané výzkumné strategie

Pro moji bakalářskou práci jsem si vybrala kvalitativní výzkumnou strategii. Podle Hendla (HENDL, 2008) je kvalitativní výzkum charakteristickou snahou o pochopení daného tématu, situace z pohledu dotazovaných. Analýza a sběr dat probíhají současně. Tento výzkum je nejčastěji používán z důvodu rychlé zpětné vazby. Naskytla se mi možnost zúčastnit se pracovní schůzky se zástupci sociálních služeb. Kde byly poskytovatelům rozdány moje předpřipravené otázky, které byly následně zodpovězeny při osobních rozhovorech, ty jsem nahrávala na záznamové zařízení.

Abych získala potřebné informace a data, použila jsem polostrukturovaný rozhovor, který mi dává více prostoru k pochopení odpovědí, názorů a zkušeností dotazovaných na položené otázky. Velmi přínosný je zde prostor pro doplňující otázky, které umožní lepší a hlubší pochopení tématu, které tazatelé i respondenti považují za podstatné. Nespornou výhodou je také možnost přímo při dotazování reagovat na získané odpovědi a přesvědčit se, že to, co bylo zodpovězeno, bylo i správně pochopeno.

2.4 Zdůvodnění vybraného výzkumného vzorku

Výběr výzkumného vzorku, jsem po rozhovoru s vedoucím OSV a po konzultaci s vedoucím bakalářské práce změnila. Místo oslovení pracovníků odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou, jsem dotazovala poskytovatele sociálních služeb na Rychnovsku.

Zkoumanou skupinu tazatelů jsem změnila z toho důvodu, že komunitní plánování se nyní v Rychnově nad Kněžnou nevyvíjí tak, jak by mělo a vedoucí odboru sociálních věcí, má velký zájem na obnovení funkčnosti. Rád by využil můj výstup z bakalářské práce a pohledy poskytovatelů na celou problematiku, jako zpětnou vazbu.

Výsledky šetření, nové poznatky a připomínky, by mohly být nápomocné k odstranění nedostatků a obnovení procesu komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou.

Tabulka 3: Respondenti

Označení respondenta	Další relevantní informace
R1	Žena, 50 let, Nezisková organizace, podpora rodin s dětmi s handicapem. Poskytují: osobní asistenci, centrum denních služeb
R2	Muž, 30 let. Poskytují denní stacionář pro lidi s mentálním a kombinovaným postižením od 15 let, pro seniory od 65 let, týdenní stacionář a odlehčovací služby pro seniory
R3	Žena, 58 let, Poskytují: pečovatelskou službu, denní stacionář, domácí zdravotní péče.
R4	Žena, 43 let. Nezisková organizace Poskytuje: sociální služby dospělým lidem s mentálním postižením a duševním onemocněním.
R5	Muž, 48 let. Nízkoprahové centrum pro mladé lidi od 11 do 26 let
R6	Žena, 52 let. Zajišťují: zdravotní péči, sociální poradenství, zapůjčení kompenzačních pomůcek.
R7	Muž, 38 let. Nezisková organizace, která se specializuje na pomoc duševně nemocným lidem

2.5 Průběh výzkumu

Začátek celého výzkumu se mapuje na konec června 2019, kdy mi bylo téma bakalářské práce schváleno. Začala jsem s vyhledáváním potřebné dokumentace a odborné literatury k mému výzkumu, abych si materiály mohla nastudovat v dostatečném předstihu. Na podzim téhož roku, jsem začala znovu mapovat situaci ke komunitnímu plánování v Rychnově nad Kněžnou. Stále jsem čekala a dotazovala se na odboru sociálních věcí, kdy proběhne dopředu avizovaná schůzka ke komunitnímu plánování. Protože jsem zde měla domluvenou účast.

Žádné setkávání a výměna informací k tématu komunitního plánování pod záštitou města (OSV) neproběhlo. Bylo konstatováno, že komunitní plánování běží svou setrvačností a je ho třeba znovu nastartovat. Proto jsem byla mile překvapena, když jsem obdržela pozvánku na pracovní setkání zástupců organizací poskytující sociální služby a služby navazující. Před konáním tohoto setkání, jsem se setkala s vedoucím OSV, kde jsme si společně ujasnili koncepci, abych mohla postřehy z této schůzky využít pro svou bakalářskou práci. Projednali jsme otázky na poskytovatele sociálních

služeb, které nás zajímají a na které chceme znát odpověď a které by pomohly k nastartování a fungování komunitního plánování.

Schůzka byla uspořádána pod záštitou paní místostarostky města Rychnov nad Kněžnou. Setkání se uskutečnilo na konci února 2020 v nově zrekonstruovaných prostorách neziskové organizace OD5K10 v Rychnově nad Kněžnou za účasti 25 zástupců služeb. Zastoupeno bylo přibližně 15 organizací poskytujících sociální služby. Organizátorem a svolavatelem byl vedoucí OSV pan Josef Šimerda.

Hlavním bodem programu, který přednesl vedoucí OSV byl návrh na vytvoření pracovních skupin komunitního plánování.

V prvním půlroce by toto setkávání probíhalo bez řídicí skupiny a bez stanovených pravidel. Postupně by se vytvořily tři stabilní pracovní skupiny.

1. Skupina zaměřená na rodinu, děti a mládež
2. Skupina pro seniory a osoby zdravotně postižené
3. Skupina pro osoby a skupiny ohrožené a znevýhodněné

Ustanovené skupiny, si budou samy řešit to, co je nejvíce zajímavá a co potřebují. Očekává se, že uživatelé sociálních služeb dají podněty, připomínky a potřeby poskytovatelům. Následně poskytovatelé projednají možné řešení i se zadavateli sociálních služeb. Protože pro uživatele jsou často sociální služby “nečitelné“.

Na tomto jednání jsem dostala možnost oslovit zúčastněné, s prosbou o rozhovor k tématu komunitního plánování. Někteří účastníci mi rozhovor přislíbili, většina chtěla otázky zaslat předem, aby si je mohla dopředu promyslet.

Původně jsem zamýšlela oslovit zadavatele sociálních služeb, pracovníky Rychnovského odboru sociálních věcí. Aby mi sdělili svoje pocity, názory na celé komunitní plánování. Po konzultaci s vedoucím odboru sociálních věcí k plánovanému výzkumu jsem přehodnotila cílovou skupinu dotazovaných. Zaměřila jsem se na výpovědi poskytovatelů sociálních služeb na Rychnovsku. Jelikož zde komunitní plánování neprobíhá, avšak ze strany města je zájem o znovunastartování celého systému. Proto by vedoucí OSV přivítal názory a připomínky poskytovatelů sociálních služeb k tomuto tématu.

Samotný výzkum se datuje na únor roku 2020, po setkání zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb v klubu OD5K10 v Rychnově nad Kněžnou. Kde zúčastněné oslovil vedoucí odboru sociálních věcí v Rychnově nad Kněžnou a já jako studentka sociální práce s prosbou, zda by mi pracovníci poskytli rozhovor k výzkumné části mé bakalářské práce. Na tomto setkání mi přislíbilo rozhovor pět poskytovatelů sociálních služeb. Velkým přínosem pro mě bylo, že jsem některé poskytovatele sociálních služeb znala již z minulosti, díky mé povinné praxi v rámci studia. Proto si myslím, že byli mnohem přístupnější a otevřenější. Než kdyby je oslovil někdo, koho vidí poprvé. Alespoň, tak to vnímám já, po prvotní komunikaci.

Hned následující den po skončení uvedeného setkání jsem začala telefonicky domlouvat konkrétní termíny schůzek. Jednotlivé respondenty jsem po předchozí domluvě navštívila v jejich organizaci.

2.6 Způsob zpracování získaných údajů

Odpovědi na otázky, které jsem získala při osobních rozhovorech, nahráváním na záznamové zařízení jsem postupně přepisovala do elektronické podoby. Jednotlivé odpovědi respondentů jsem si řadila dle indikátorů, abych získala ucelený přehled o jednotlivých názorech a postojích dotazovaných k uvedeným otázkám.

Následně jsem mohla shrnout jejich názory a odpovědi k jednotlivým dílčím cílům a provést vyhodnocení pomocí kvalitativní metody.

V otázce rizik zvolené výzkumné strategie se domnívám, že zvolená výzkumná strategie byla velmi časově náročná, a to především při přepisování nahraných rozhovorů a také při správném vyhodnocení a roztrídění získaných odpovědí. Jako možné riziko vnímám také to, že jsem se s některými respondenty znala osobně z dřívějšího a s některými ne. Respondenti, kteří mě už znali, byli mnohem otevřenější a sdílnější než ti, kteří mě viděli poprvé. Hendl uvádí, že přítomnost tazatele, může u dotazovaných, zkreslit, případně zatajit informace, protože dotazovaní nejsou anonymní. (Hendl, 2008)

2.7 Etická rizika výzkumu a rizika zvolené výzkumné strategie

Před započítím výzkumu jsem se obávala reakcí respondentů. Nechtěla jsem, aby dotazovaní měli pocit, že to, co řeknou, by se mohl dozvědět někdo další. Nevím, jaký vliv mělo na respondenty vědomí, že jsem dostala doporučení k rozhovorům od hlavního budoucího organizátora komunitního plánování (vedoucího odboru sociálních věcí). Proto jsem všechny respondenty před započítím rozhovoru, ubezpečila, že v bakalářské práci nebudu uvádět jejich jména, také jsem si vyžádala jejich souhlas s nahráváním rozhovoru na záznamové zařízení. Překvapilo mě, že dvě respondentky nesouhlasily s nahráváním. Důvod nevedly. Jen v jednom případě jsem cítila od respondentky mírnou nadřazenost. Možná to byl jen můj dojem. Přiznám se, že jsem se rozhovoru s touto klientkou dopředu bála více než u jiných respondentů. A to z toho důvodu, že jsem respondentku dopředu neznala. Během celého rozhovoru ze mě obavy opadly, ale nemohu nepřiznat určité rysy nadřazenosti dotazované, které vplynuly během rozhovoru. Především její velký důraz na to, že bez známých na patřičných místech „to v dnešní době nejde“, cituji: *„A řeknu Vám, bez známých vejš, nezmůžete nic. Kdybych neměla známý na kraji a na ministerstvu, nic bychom neměli“*. Poté kladla také důraz na to, že ona už „něco pamatuje“. Cituji: *„Já Vám něco povím, byla jsem u samého zrodu, když vznikala komunitní práce, byla jsem na seminářích, kam jezdili Američani a Anglani ukazovat nám, jak se dělá komunitní práce u nich. Je to možná tak dvacet let zpátky“*.

To mě vede k zamyšlení, zda má v dnešní době šanci někdo, kdo nemá „za zády“ někoho vlivného. Zda by dokázal kdokoliv jiný, pozdvihnout sociální služby, které poskytuje dotazovaná, na takovou úroveň jako ona. Pak jsou tu jiní, nadšení pro svou práci, kteří nespolehají jen na sponzorské dary a projekty z Evropské unie. A zdají se být v tom, co dělají úspěšní. I v tomto případě si kladu otázku, zda mohu soudit, když vlastně neznám další podrobnosti a vlivy toho, jak podnikají a pracují v sociální oblasti.

3 Analýza výsledků výzkumu

Abych získala potřebné informace k výzkumu, stanovila jsem si hlavní výzkumný cíl a k jeho zjištění mi byly nápomocné čtyři dílčí cíle. Které jsem pomocí indikátorů a odpovědí od respondentů vyhodnotila.

V této kapitole se budu zabývat zjištěnými poznatky, které jsem získala díky rozhovorům od respondentů. Oslovila jsem 11 poskytovatelů sociálních služeb na Rychnovsku. Z toho tři poskytovatelé sociálních služeb, po prvotním příslibu poskytnutí rozhovoru, pár hodin před plánovanou schůzkou, rozhovor odmítli. Jedním z důvodů byla krátká zkušenost na pracovní pozici, cituji SMS zprávu: „já bych se chtěl z této účasti na Vašem výzkumu omluvit, pracuji v Centru teprve rok a asi bych neuměl dostatečně odpovědět. V tématice komunitního plánování se teprve učím“. Další poskytovatel se omluvil, že není dostatečně kompetentní se k této tématice vyjadřovat, protože se nikdy komunitního plánování nezúčastnil a neví koho by z jejich organizace pověřil k rozhovoru. Třetí respondent rozhovor odmítl bez udání důvodu. K dalšímu nedošlo z časových důvodů. Fyzicky se uskutečnilo sedm rozhovorů. Ve všech sedmi rozhovorech se vyjádřili k dané tématice oslovení vedoucí nebo jejich zástupci v daných organizacích. Čtyři ženy a tři muži ve věkovém rozmezí 30 až 58 let.

3.1 DVC 1

Zjistit, co poskytovatelé sociálních služeb považují za pro ně motivující, aby se komunitní plánování znovu nastartovalo a proč.

Zde jsem se zaměřila na názory poskytovatelů sociálních služeb, co by je motivovalo, aby se komunitní plánování znovu nastartovalo. Snažila jsem se nalézt odpovědi na otázky a indikátory k výzkumu. Jak poskytovatelé hodnotí **současné komunitní plánování** v Rychnově nad Kněžnou a jaké předpokládají **přínosy** při opětovném nastartování komunitního plánování. U tohoto dílčího cíle se korespondenti velmi rozpovídali o celkové situaci komunitního plánování.

TO1 Jak hodnotíte současnou situaci komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou?

Na základě provedeného výzkumu musím konstatovat, že komunitní plánování v Rychnově nad Kněžnou vůbec neprobíhá. Nesetkala jsem se s nikým, kdo by mi tuto

skutečnost vyvrátil. Z odpovědí respondentů vyplývá, například vedoucí neziskové organizace R1 uvádí, že komunitní plánování nefunguje a vše si zařizují sami. „*Žádné není, kdyby bylo, uvítala bych to*“. Velmi negativně popisuje situaci cca před šesti lety, kdy se naposledy účastnila komunitního plánování. Dle jejích slov toto setkání vedla „*unuděná paní*“, která první, co řekla bylo: „*no musíme to dělat, protože musíme. Ptala jsem se sama sebe, proč tam vlastně jsem. Žádný elán, žádné nadšení*“. Tato respondentka, byla z této situace velmi rozhořčená i po tak dlouhé době. Dotazovaný R2 konstatuje: „*Tím, že nemám zkušenost nevím, zda mi KP chybí nebo nechybí*“. Je vděčný za to, že může své problémy sdílet s ostatními charitami, jak vypovídá, velmi mu to ulehčuje práci především s administrativou.

Další odpovědi jsou ve stejném duchu: „*v současné době komunitní plánování v našem městě neexistuje*“, „*je to tady naprosto mrtvá situace*“. Vedoucí R3 velmi důrazně uvádí, jak byla u samého zrodu komunitní práce, někdy před dvaceti lety. Jezdila na semináře, kde Američané a Britové ukazovali, jak se dělá komunitní plánování u nich. „*A můžu Vám říct, že doted' tady nefunguje to, co už tehdy u nich bylo běžné*“ (myslí v Americe a Velké Británii).

Tím, že v Rychnově komunitní plánování neprobíhá, nahrazují si tuto absenci jednotlivé organizace samy. Například tím, že se samy sdružují a vyměňují si informace s podobně zaměřenými organizacemi, které poskytují sociální služby. Většina dotazovaných se také shodla na tom, že by komunitní plánování uvítala.

TO2 Jaké přínosy předpokládáte po opětovném nastartování komunitního plánování pro Vaši organizaci?

U této otázky, byli někteří respondenti v rozpacích, ač jim komunitní plánování chybí a uvítali by znovuobnovení, raději se neupínají na slibné vize. Respondentka R1 uvádí: „*Moc si od toho neslibuju, většinu věcí jsme si doposud zařizovali sami, ať už to jsou finance, nebo informace*“. Slibuje si možný přínos především v tom, že se osobně pozná s ostatními pracovníky ze sociálních služeb. Dozví se, co je nového, co ostatní mohou nabídnout. Například, že se určitá služba rozšíří pro klienty od 15 let, nebo že mají volné pobytové kapacity a podobně. „*Jako přínosy vidím, sdělování nových možností a novinek pro danou zacílenou skupinu*“. Je přesvědčená, že je důležité, aby všichni zainteresovaní věděli, co se v Rychnově děje, plánuje, od dopravy po přestavbu nemocnice, fungování školek a požadavků škol i závod

Škoda Auto má velký vliv, zda se nebude propouštět, apod. Důležité je, aby se to, co se domluví a naplánuje dotáhlo do konce. Každá zúčastněná osoba by měla vědět, na koho se může obrátit a jaký má úkol a ten splnil.

Uvítali by, kdyby mohli osobně poznat ostatní poskytovatele sociálních služeb, myslí si, že osobní setkání a vzájemné poznání se, by přispělo k lepší spolupráci a vzájemné pomoci. Nebojí se ani případné konkurence, i když ji většina dotazovaných zmiňovala. Dotazovaná R4 mi na položenou otázku odpověděla ve stejném duchu, že by bylo ideální, kdyby spolu poskytovatelé mohli spolupracovat a nechápali se jako možná konkurence, „*ale třeba díky tomu komunitnímu plánování, kde řekneme, co děláme, co děláme třeba nového i to že máme třeba volný kapacity, že sháníme třeba lidi do sociálních podniků, ...*“. Respondentka R6 odpovídá: „*Pokud nějaký přínos pro nás, tak možná po vzájemné spolupráci, tak jako že o sobě budeme navzájem vědět*“. Také si myslí, že by si pacienti mohli v rámci sociálních služeb a volných kapacit navzájem předávat. Popřípadě si budou moci poradit, co by jim mohlo pomoci. Také dodává, že je také velmi důležitá provázanost s městem.

Velmi zajímavá byla odpověď respondenta R7, který si myslí, že se obnoví komunikace v rámci sítě a bude se moc lépe hovořit o problémech, které je trápí a o případných nedostatcích. Chtěl by také, aby se komunitní plánování více bavilo o tom, jak se bude společně lobovat a tlačit za vznik sociálního bydlení, protože si myslí, že trojková obec by měla mít podmínky a daleko více bytů, než má nyní (volných, malometrážních, sociálně dostupných). A rychle dodává: „*a druhá věc je, že bysme se měli bavit o podmínkách získávání těchto bytů. Pak takový ty flexibilní řešení. Když já nemůžu, tak třeba může jinej. Líp se to sdílet, myslím, že by šlo na KP převést i za prvý sdílení praxe, včetně kazuistický semináře*“, o kterých si myslí, že by se mohli osvědčit. Samozřejmostí by byla anonymita klienta.

Shrnutí DVC1

Z DVC1 vyplývá, že dotazovaní většinou nemají s komunitním plánováním žádné zkušenosti, ve dvou případech si na komunitní plánování z roku 2014 matně vzpomínají. Jedna respondentka si dodnes negativně vybavuje poslední setkání ke komunitnímu plánování. Protože proběhlo v duchu, kde setkání ke komunitnímu plánování zahajovala organizátorka (zda to byla osoba za zadavatele, poskytovatele nebo zástupkyně určená z dotačního projektu, si dotazovaní nepamatuje) slovy, cituji:

„no musíme to dělat, protože musíme“. Po provedeném výzkumu jsem také zjistila, že je pro organizace poskytující sociální služby důležité, předávání si zkušeností a rad mezi těmi, které znají a kteří mají podobné zaměření. Respondent 2 uvádí: „Proto jsem rád, že fungujeme mezi charitami. Ulehčuje mi práci, když se můžu někoho zeptat na to co nevím, nové vyhlášky, GDPR apod.“ Je rád, že fungují i bez komunitního plánování. Nemá žádnou zkušenost, protože komunitní plánování nebylo a není. Schází se v rámci Charit s ostatními vedoucími. Dodává, že kdyby komunitní plánování bylo, bylo by to super, mohli by si předávat informace a řešit konkrétní věci a problémy.

Přesto, že komunitní plánování od roku 2014 neprobíhá, většina dotazovaných by nastartování procesu komunitního plánování uvítala. Největším přínosem by byla větší informovanost, jak ze strany zadavatelů, tedy města, tak i ostatních organizací. Uživatelé, poskytovatele nezmiňují, protože je považují za své zákazníky a tak k nim také přistupují. Nechtějí je zatěžovat administrativou a svými problémy. Neznamená to, že by nevyslechli jejich názory, problémy a požadavky. Všechno, co dělají, dělají především pro klienty a jejich spokojenost.

3.2 DVC 2

Zjistit, jaká rizika mohou nastat v procesu komunitního plánování.

U tohoto dílčího výzkumného cíle jsem chtěla zjistit, zda respondenti vnímají možná rizika v procesu komunitního plánování. A zda si myslí, že by něco bránilo tomu, aby bylo komunitní plánování na Rychnovsku znovu obnoveno. Při vyhodnocení jsem se zaměřila v odpovědích na společné indikátory výzkumu **překážku a rizika procesu** komunitního plánování.

TO3 Co si myslíte, že by bránilo tomu, aby komunitní plánování mohlo být znovu obnoveno?

Většina dotazovaných žádné reálné překážky nevidí, pokud by měli nějaké definovat, tak tři z nich vidí jako možnou **překážku**, konkurenci a rivalitu mezi poskytovateli sociálních služeb. Vedoucí neziskové organizace R4 uvádí: „Já začnu tím, co si myslím, že fakt nebrání, že si myslím, že ti poskytovatelé mají podle mě chuť se scházet“. Z její odpovědi vyplývá (chvíli přemýšlí), že jediný orgán, který je schopný nějakým způsobem nastartovat komunitní plánování, je podle ní město.

Protože nikdo jiný nemá takovou pravomoc a troufalost, dovolit si svolat komunitní plánování. Prvotní impulz musí vzejít od města. A myslí si, že jediné, co by bránilo tomu, kdyby tady byli takoví poskytovatelé, kteří by řekli, že nemá cenu, tím trávit čas a říci: „*my tam nejdem*“. Naopak si myslí, že v Rychnově jsou všichni lační po komunitním plánování, respektive o možnosti scházet se.

Nejvíce možných **překážek** popsala respondentka R6: „*Nezájem služeb o spolupráci, nezájem města, konkurence služeb, vzájemné nepochopení náplně těch služeb těch organizací, špatné financování, ...*“. Tři ze sedmi oslovených si myslí, že když bude zájem se sejít, tak se na komunitním plánování sejdou, alespoň, oni to tak cítí.

Dotazovaný R7 zamyšleně odpovídá, že jako možnou **překážku** vidí, že jsou lidé hodně přetížení. Ideálně kdyby se tomu věnoval jeden člověk z každé organizace, že to nemusí být jen ten konkrétní vedoucí. „*Bylo by, ale dobré, aby ten člověk o tom měl nějaký ten „anung“ . Aby věděl, o co jde a nějak to sledoval*“.

TO4 Jaká vidíte možná rizika v procesu komunitního plánování po jeho obnovení?

Respondenti opět uvádějí jako možná rizika po obnovení komunitního plánování, konkurenci a sdílení Know how mezi poskytovateli služeb. V této otázce vidí také jako možné riziko, aby poskytovatelé měli zájem se scházet v rámci komunitního plánování.

Dotazovaná R1 odpovídá, že ji žádná **rizika** nenapadají, jako většina zmiňuje možnou konkurenci mezi poskytovateli. Za důležité také považuje to, aby se schůzky z komunitního plánování dotáhly vždy do konce, byl vždy nějaký závěr, a všichni dostali odpovědi na své otázky a problémy. Na tuto otázku odpověděla respondentka R2: „*Aby to k něčemu bylo, vedlo to k určitému cíli, nejde jen o to, aby si někdo udělal čárku, že se schůzky ke komunitnímu plánování zúčastnil*“.

Další rizika popisuje dotazovaná R4: „*když podle mě ty schůzky nebudou dobře připravený. Když to bude jako takový plácání pátý přes devátý. A v podstatě to bude pro nás ztráta času, tak to jediný, co mě napadá, že ty schůzky by měly mít nějaký drajf. Že by tam měl být někdo, kdo to povede, přednese nějaký téma, ...*“.

Shrnutí DVC2

V tomto druhém dílčím cíli se respondenti nejčastěji shodují u indikátoru **překážka**, nedostatek času a možný nezáměr ze strany pozvaných poskytovatelů sociálních služeb. A to i přesto, že by všichni nastartování komunitního plánování uvítali.

Nejčastější odpovědi k indikátoru **rizika procesu**, dotazovaní uvedli, možná by mohla být konkurence mezi poskytovateli sociálních služeb. Obávají se také, aby schůzky ke komunitnímu plánování byly dobře připravené, nezdržovali je, aby setkání mělo jasné zadání, program vytyčený cíl a závěr. Aby každý z účastníků věděl, co se od něj očekává a byl čitelný a srozumitelný výstup. Například v podobě zápisu, se stanovenými zodpovědnostmi jednotlivých stran, který by byl k dispozici všem a byl vodítkem na příští setkání.

3.3 DVC 3

Zjistit, kdo všechno by měl být členem pracovní skupiny.

Úkolem tohoto dílčího cíle bylo zjistit, kdo všechno by měl být členem pracovní skupiny ke komunitnímu plánování. Kdo všechno by se měl za zadavatele, poskytovatele a uživatele těchto setkání účastnit. A podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny ke komunitnímu plánování. V tomto dílčím cíli jsem zvolila jako indikátory **členové skupiny** a **kritéria pro výběr**.

TO5 Kdo všechno by se měl podle Vás do pracovní skupiny zapojit za zadavatele, poskytovatele a uživatele?

Z této otázky jasně vyplynulo, že za zadavatele by se měl schůzek účastnit vedoucí odboru sociálních věcí nebo jeho zástupce a v některých případech i místostarostka Rychnova nad Kněžnou, která je zodpovědná za sociální oblast (jako předsedkyně sociální komise). Za poskytovatele by se měli účastnit zástupci především registrovaných sociálních služeb, přičemž to nemusí být vždy jen vedoucí daných organizací, ale v případě potřeby jejich zástupci. S tím, že tito zástupci budou dostatečně seznámeni s danou problematikou a budou plnohodnotnými zástupci. Většina poskytovatelů není příznivcem zvat na tato setkání i příjemce služeb. A to z důvodu, že tito uživatelé často neznají procesy a složitosti nastavených systémů a pravidel, tím by mohlo docházet ke zdržení při řešení problému.

Velmi emotivně a důrazně odpověděla dotazovaná R1: „*Čím bude zapojeno víc lidí, tím hůř!* Uvádí příklad“ „*Máme tatínka, který má nápady a stále by nám radil, jak to či ono máme dělat. Proč si třeba některé věci neuděláme, nezařídíme sami*“. Na můj tázavý pohled, odpovídá: „*On nezná legislativu a ten proces, který vidíme a známe my*“. Na vysvětlenou dodává, že rodiče nemají přehled o všech legislativních nařízeních a procesech. Domnívá se, že v malých skupinách by měli scházet ti, kterých se dané zaměření týká. Určitě i lékaři, protože by bylo dobré, aby věděli, jaké služby mohou pacientům doporučit. Pak také zástupci škol, školek, pedagogicko-psychologické poradny, apod.

Nejobsáhleji na tuto otázku odpověděl vedoucí CDZ R7, který je přesvědčen, že za zadavatele stačí sociální odbor, myslí si, že i gestor - místostarostka, kvůli politické úrovni, ale nemusí být vždy na každém jednání. Jako důležité vidí, aby dostávala výstupy a věděla o problémech, které se na setkáních ke komunitnímu plánování vplynuly. Za poskytovatele by se mělo účastnit Děčko, jako volnočasová organizace pro děti a mládež, na určitou problematiku výchovni poradci ze škol. Nebo by minimálně měli dostávat informace, že se něco takového děje. Pak také Pedagogicko-psychologická poradna, policie, by tam měla být v rámci prevence. Určitě také v rámci e-reformy psychiatrie vnímá, že by bylo dobré, kdyby se mohli pozvat hosté z lékařského prostředí, například lékaři z rychlé záchranné služby. Jako velmi přínosné by doporučoval, že si „*komunitko*“ dá za úkol, seznámit „*záchranku*“ s problematikou s kterou se setkávají u cílových skupin. Například u lidí s demencí, s Alzheimerem, „*naši rozjetí psychotici*“, lidé s depresemi, spolupráce se sociálními službami při odvozu, přívozu, hospitalizacích, atd.

TO6 Podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny komunitního plánování?

Velmi výstižně odpověděla respondentka R1: „*Asi aby se účastnili Ti, kteří k tomu komunitnímu plánování mají co říct*“. (Přesvědčivě dodává) určitě zástupci za město, pak zástupci za poskytovatele sociálních služeb i pomocných služeb.

Dotazovaný R6 na otázku bez váhání odpovídá: „*tak musí vědět o té službě asi maximum, kterou poskytují a aby byli kompetentní rozhodovat o tom, o něčem, co se týče toho společného rozhodování* „..“ Respondent R7 by kritéria nestanovoval, myslí,

že to není třeba. Ostatní poskytovatelé si myslí, že by se pracovních skupin měli účastnit ti, kteří mají k danému tématu co říci a jsou kompetentní.

Shrnutí DVC3

Zapojit by měli dle odpovědí na otázky za zadavatele: vedoucí odboru sociálních věcí a dle potřeby i místostarostka města Rychnov nad Kněžnou, která je zodpovědná za sociální oblast. Ze strany poskytovatelů, by se měli zapojit registrovaní poskytovatelé sociálních služeb a další související služby. Zapojení se do pracovních skupin komunitního plánování není žádoucí pro příjemce sociálních služeb. Většina dotazovaných si myslí, že by k těmto schůzkám neměli být přizváni z toho důvodu, že dostatečně neznají sociální problematiku.

Podle potřeby pak přizvat odborníky jako lékaře, policii, pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, pedagogy, zástupce ostatních souvisejících služeb, například Děčko (Dům dětí a mládeže – volnočasové aktivity), mateřská centra, zástupce klubu seniorů, advokáty apod. podle potřeby při řešení konkrétního případu nebo problému. Poskytovatelé by také uvítali různé vzdělávací semináře. Myslí si, že stačí, když oni jako poskytovatelé sociálních služeb přednesou požadavky, dotazy a problémy svých uživatelů na společných setkáních.

3.4 DVC 4

Zjistit, co participanti považují za důležitý obsah pro jejich setkávání v pracovních skupinách ke komunitnímu plánování.

V tomto posledním dílčím cíli jsem se pokusila zjistit, co participanti považují za důležitý obsah pro jejich setkávání v pracovních skupinách ke komunitnímu plánování. A jaká by měla být podle poskytovatelů sociálních služeb četnost těchto setkání. Pro výzkum jsem si opět připravila dvě tazatelské otázky s indikátory.

TO7 Co si myslíte, že by mělo být obsahem setkání pracovních skupin při komunitním plánování?

Všichni oslovení se shodli, že je důležité, aby se navzájem lépe poznali, představili, co dělají, co je trápí, co nabízejí nového, co mohou nabídnout, kolik mají volných kapacit. Například, jak nejuvěstižněji uvádí respondent R3: „*hlavně řešit to, co nás pálí, co potřebujeme, co je nového*“. Jiný poskytovatel R4 si myslí, že by se lidé neměli bát vznášet na komunitním setkání různé kazuistiky a požádat o zpětnou vazbu,

aby měli reflexi od ostatních členů. Důležitá je také účast zástupců města, aby informovali, co se připravuje nového, kde by mohli vzniknout problémy, jaké je možné čerpat granty, představit legislativní novinky a podobně. Zmonitorovat jaké jsou potřeby služeb apod. Dotazovaná R6 si myslí, že **obsahem** by mělo být, především na začátku, zmonitorovat situaci v sociální oblasti. Jaká je, kde jsou mezery a zmonitorovat jaké potřeby vůbec má, co se týče sociálních služeb, jaké služby jsou potřeba ve městě okolí a o jaké služby je zájem a podle toho také nastavit další kroky, které povedou k tomu, co je potřeba uskutečnit, nebo něco nového vznikne. Určité služby mají jen určitou možnost, v jaké oblasti mohou pracovat, pokud by to pak bylo něco nového, záleželo by na městě na kraji, zda jsou ochotní nechat vzniknout třeba novou službu anebo jestli požádají stávají o rozšíření poskytovaných služeb.

Jako důležitý obsah vidí respondent R7 udělat jednoduchou řízenou svodku, která se v rámci skupin udělá se zaměřením na klíčové body, které aktéři označí v danou chvíli jako nutné. Předpokládá, že to jsou věci, který trvají dvě tři hodiny a bude to hotové „*není to žádný velký kouzlo*“. Poté se daným problémem nebo tématem začít zabývat, zařadit vzdělávací a propojovací věci, kazuistický semináře, pomoc s případy s kterými si dané subjekty nevědí rady, předávání novinek a nových postupů v rámci práce a spolupráce. Dále by tam mohli být i přesahové úkoly, které by se v rámci města mohly vytipovat, pozvat hosty se zaměřením dle aktuální potřeby. Komunikace se zástupci soudů, s tím, s čím se člověk prakticky setkává.

TO8 Jaká by měla být podle Vás četnost setkávání pracovní skupiny ke komunitnímu plánování s ohledem na rozsah řešených témat?

Jedinou negativní odpověď u této otázky, poskytla respondentka R3: „*Heled'te, já v tom perspektivu žádnou nevidím. Co si nezařídíme sami, to nemáme. A řeknu Vám, bez známých vejš, nezmůžete nic.* Několikrát během rozhovoru mi respondentka opakovala, že kdyby neměla patřičné známé na kraji a na ministerstvu, nic by neměli. Myslela tím finance na projekty v jejich sociálním zařízení. Také si myslí, že se v rámci komunitního plánování scházet můžou, ale podle jejího názoru to bude k ničemu, jen přibude další papírování. „*No třeba to pan Šimerda změní. „Vono“ plány jsou vždycky na začátku velký*“. K položené otázce četnosti setkávání neodpověděla, protože nevidí v komunitním plánování žádnou perspektivu.

Respondenti R1 a R2 se domnívají, že by se stačilo scházet přibližně jednou za dva měsíce. Na tuto otázku se odpovědi respondentů lišily nejvíce. Dotazovaná R4 si myslí: „*Já si myslím, že bychom se sešli třeba jednou za 3 měsíce cca na hodinku, nemusíme tam sedět přece čtyři hodiny*“. Respondent R6 se domnívá, že by stačilo se scházet jednou za měsíc, (zdůrazňuje) také, že bude záležet v jakém ročním období, bude komunitní plánování probíhat. Domnívá se, že v podzimních a zimních měsících by to bylo ideální, protože v létě jsou letní prázdniny a je vyšší riziko, že se všichni aktéři plánování nesejdou. Upřesňuje četnost setkání, kdy v zimních měsících by mohlo setkání probíhat i jednou měsíčně a přes léto přibližně jednou za tři měsíce. *Dodává: „Někdy stačí sice jednou dvakrát a jede to, někdy to nestačí pětkrát“.* A dotazovaný R7 odpovídá: „*Vzhledem k časovým možnostem si myslím, že jednou za čtvrt roku je optimální. Že to nemusí být častěji*“.

Shrnutí DVC4

Hlavním **obsahem** plánovaných schůzek ke komunitnímu plánování, by mělo být dle výpovědí respondentů: představení novinek ze strany města, kraje, ministerstva a ostatních zainteresovaných stran, představení anonymních kazuistických případů jednotlivých organizací, pořádání přednášek a workshopů, představení možností čerpání grantů, apod.. Představení problémů a obecně toho, co trápí a s čím se potýkají jednotliví poskytovatelé sociálních služeb na Rychnovsku.

V této otázce **četnosti setkávání**, nebyli respondenti jednotní, myslí si, že bylo ideální scházet se podle potřeby. Někdo by upřednostňoval jedenkrát za měsíc, další jedenkrát za dva až tři měsíce. Většina dotazovaných by také upřednostnila menší cíleně zaměřené skupiny, s tím, že by se v malých skupinách scházeli čtyřikrát až dvanáctkrát do roka, dle potřeby a jednou v roce by se rádi sešli všichni dohromady, aby se jim rozšířili obzory, navzájem se mohli lépe poznat a věděli co se řeší i jiných skupinách s odlišným zaměřením.

Závěr a diskuze

Na základě výsledků výzkumu je viditelný značný rozdíl mezi teorií a praxí. Z teoretické části víme, že komunitní plánování se vyvíjí již několik desítek let, avšak realita rozvoje v obcích a městech není všude stejná. Při setkáních s respondenty postupně opadávaly i moje počáteční obavy, jelikož jsem nikdy před tím rozhovor nepraktikovala, byla jsem nakonec mile překvapena. Všichni respondenti byli milí a vstřícní, dokonce měli radost, že se někdo začal o téma komunitního plánování zajímat. I pro mě byla tato setkání přínosná, nejen že jsem získala odpovědi a názory na mé otázky k výzkumu, ale měla možnost nahlédnout blíže do fungování sociálních služeb. Navíc jsem osobně poznala lidi, kteří stojí za zrodem mnoha neziskových organizací v sociálních službách u nás ve městě. A které jsem znala často jen z doslechu, z novin, z upoutávek na různé přednášky, seminářů, nabídek služeb, od pečení výborných dortů a koláčů, pořádání volnočasových aktivit pro děti a mládež, psychologickou podporu, péči o seniory nebo kavárnu.

Provedený výzkum prokázal, že v posledních šesti letech komunitní plánování v Rychnově nad Kněžnou neprobíhalo. Pořádat a účastnit se komunitního plánování je pro obce pouze doporučením, není nařízeno zákonem, tak jako pro kraje. To, že se komunitní plánování nekonalo, neznamená, že by nefungovalo sociální zajištění ze strany města. Pravidelně ve spolupráci se zástupci kraje, probíhají jednání ke střednědobým plánům v sociální oblasti. Nepravidelně se scházejí zástupci zadavatelů, poskytovatelů sociálních služeb, uživatelů a dalších zainteresovaných stran a řeší co je potřeba. Ojedinele uspořádá setkání poskytovatelů sociálních služeb a zadavatelů i některá z organizací působících na Rychnovsku, tato setkání, ale nemají pravidelný řád a jak ukázal výzkum, ne všichni poskytovatelé, bývají na toto setkání pozváni.

Z rozhovorů bylo naprosto patrné jejich nadšení pro práci, kterou dělají, nic je nezastaví, ani to, zda komunitní plánování bude v budoucnu probíhat, či nikoliv. Přesto, že se během posledních šesti let žádného komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou nezúčastnili, dokázali si poradit sami, nehledali překážky, ale posouvali se ve svém úsilí pomáhat druhým, dál. Věděli, na koho se obrátit o radu a o pomoc, ať už to byly jiné organizace, zástupci města nebo další instituce. Vše, co dělají je o lidech, ne o nařízeních a doporučeních, vědomi si toho, že to, co dělají, pomáhat

znevýhodněným a potřebným má smysl. A právě proto by komunitní plánování uvítali. Protože není nad to, sdílet radost, starost, naději, problémy s ostatními a najít u druhých třeba odpovědi na to, co je trápí nebo na co se bojí sami odpovědět.

Doufám, že můj výzkum by mohl být pomyslným podpurným krokem pro to, aby se komunitní plánování rozvíjelo správným směrem, jelikož je viditelné, že tento proces zajímá ty, kterým je určen především, a to poskytovatelům sociálních služeb. Věřím, že získané poznatky pomůžou panu Šimerdovi k opětovnému nastartování komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou. Tímto závěrem pro mě toto téma určitě nekončí i nadále mám v plánu spolupracovat s organizacemi a zajímat se o postupný vývoj v tomto oboru. A to nejen proto, že je Rychnov mým rodným městem.

Seznam použité literatury:

HARTL, Pavel. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997, 221 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-45-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Komunitní plánování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji*. Hradec Králové: Občanské poradenské středisko, 2007, 55 s. ISBN 978-80-86701-10-3.

KINKOR, Milan. Komunitní práce. In MATOUŠEK, Oldřich. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003, 384 s. ISBN 80-7178-548-2.

MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003, 384 s. ISBN 80-7178-548-2.

MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007, 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

MĚSTO RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. 2011. *Sociální a související služby ve městě a regionu Rychnov nad Kněžnou*. Brožura. Rychnov nad Kněžnou: Město Rychnov nad Kněžnou, 2011, 56 s.

NAVRÁTIL, Pavel. *Teorie a metody sociální práce*. Brno: Marek Zeman, c2001, 162 s. ISBN 80-903070-0-0.

PILÁT, Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*. Praha: Portál, 2015, 198 s. ISBN 978-80-262-0932-4.

Sociální práce, časopis. ÚLEHLA, Ivan. 1/2009. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 1/2009. ISSN: 1213-6204.

SPLAV, Sdružení. 2019. *Adresář sociálních služeb*. Brožura. Rychnov nad Kněžnou: Sdružení SPLAV z. s., 2019, 46 s.

ŠŤASTNÁ, Jaroslava. *Když se řekne komunitní práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, 112 s. ISBN 978-80-246-3356-5.

VASKOVÁ, Vladana a Ondřej ŽEŽULA. *Komunitní plánování - věc veřejná: jak zjistit, co lidé opravdu chtějí?: jak zlepšit život v obci?*. Praha: Jan, 2002, 15 s. ISBN 80-86552-30-6.

ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. 2014. *Město Rychnov nad Kněžnou*. Rychnov - city/ Odbor sociálních věcí. [Online] 2014. [Citace: 19. 01 2020.] <https://www.rychnov-city.cz>.

GRANTOVÝ PROJEKT. 2014. *Rychnov nad Kněžnou*. Grantový projekt 12-14. Rychnov-city. [Online] 04. 04 2014. [Citace: 29. 02 2020.] <https://www.rychnov-city.cz/grantovy-projekt-12-14/d-1606>.

MPSV. 2003. *Bílá kniha*. MPSV. [Online] 2003. [Citace: 30. 12 2019.] https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/bila_kniha.pdf.

MPSV. 2020. *Komunitní plánování - věc veřejná (přívodce)*. MPSV. [Online] 2020. [Citace: 14. 01 2020.] <https://www.mpsv.cz/web/cz/komunitni-planovani-vec-verejna-pruvodce->.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Příručka pro personální agendu MPSV. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [Online] [Citace: 15. 01 2020.] https://ppropo.mpsv.cz/zakon_108_2006.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). 2020. Zákon 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi*. [Online] 2020. [Citace: 14. 02 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Registrovaní poskytovatelé sociálních služeb v Rychnově a okolí.....	23
Tabulka 2: Transformační tabulka.....	28
Tabulka 3: Respondenti	30

Seznam Grafů

Graf 1: Rozdělení poskytovatelů sociálních služeb, dle nabízených služeb	25

Seznam Příloh

Příloha 1: Přepis rozhovoru	48
Příloha 2: Předpřipravené otázky k výzkumu	52

Příloha 1: Přepis rozhovoru

R7 Vedoucí - Péče o duševní zdraví

TO1 Jak hodnotíte současnou situaci komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou?

Tím, že není komunitní plánování žádný, tak nám to v zásadě nechybí. Obecně to službám chybí, protože když to fungovalo tak to byla taková dobrá platforma pro seznámení se, o přehledu o sociální síti, jako taková je, supr na navázání vztahů i neformálních vztahů. Začali jsme si tykat, začali se poznávat na obličeje. Další věci, že se tam projednávali akutní věci, který, jsme třeba chtěli dávat do střednědobýho plánu královehradeckýho kraje. A tím, že byli prodiskutovány, tak měli nějakou váhu.

Teď se dělá střednědobý plán, že není komunitní plánování jako povinný, ale pouze doporučení. Tak že mi za naši organizaci spolupracujem s krajem, že dáváme svý připomínky k daným oblastem v podstatě sami. Což je hezký a dobrý pro nás, akorát to možná neodpovídá potřebám těch sítí. Že já sám za sebe, protože jsem součástí reformy psychiatrie pro ministerstvo zdravotnictví. Tak si jako uvědomuju, že není nutný zaměřovat komunitní plánování jen na jednu skupinu. Že není úplně nutný vytvářet síť na jednu konkrétní skupinu.

TO2 Jaké přínosy předpokládáte po opětovném nastartování komunitního plánování pro Vaši organizaci?

Myslím si opět, obnoví se komunikace, v rámci sítě, budeme moct líp hovořit o problémech v síti a jejich nedostatcích, protože ty se taky s holkama proměňují, pamatuju doby, kdy jsme s holkama řešili potravinovou banku a ejhle potravinová banka tu je. Pak tady zůstává spousta neřešených věcí, který vypadaj, že jsou jenom naše ale nejsou. Chtěl bych se komunitní plánování hodně bavilo o tom, jak budeme společně lobovat a tlačit za vznik sociálního bydlení, protože si myslím že trojková obec by měla mít podmínky, měla by mít daleko víc bytů, než má teď, volnejch, malometrážních, sociálně dostupných a druhá věc je, že bysme se měli bavit o podmínkách získávání těchto bytů. Plus ještě rozšiřování těhletých bytů do obcí, který jsou na rychnovsku, aby se rovnoměrně rozložilo.

Já říkám, když jde udělat zázemí pro fotbal, proč by nešlo udělat zázemí pro jednoho člověka. Který potřebuje sociální pomoc. Ale zároveň si uvědomuji, že to by bylo i v tom komunitním, jak nastavit ty podmínky. Jak dlouho tam ten člověk může zůstat. Atd.. I to si od toho slibuju. Pak takový ty flexibilní řešení. Když já nemůžu, tak třeba může jinej. Líp se to sdílí, myslím, že by šlo na KP převést i za prvý sdílení praxe, včetně kazuistický semináře, který by mohli osvědčit a mohli by se lidem líbit. A mohli bysme si tam ty případy sami přinášet, samozřejmě anonymně, jo nepsat Franta Novák, ale třeba klient F.P. a přispělo by to k tomu. Chovat se více občansky v rámci regionu. Tak to si od toho slibuju.

TO3 Co si myslíte, že by bránilo tomu, aby komunitní plánování mohlo být znovu obnoveno?

Tak já si myslím, vlastně nevidím. No, musí se říct, kdo to bude organizovat, musí to asi organizovat město, protože to je asi ten základní pilíř těch služeb tady anebo to musí být jiná pověřená organizace tím, že to dělala třeba MASka - SPLAV tak to by taky nebylo špatný. Ale ten člověk si to musí vzít na starosti, tím, že to připravuje a skutečně vypisuje ty datумы, že tam fakt ty lidi přijdou a pak si myslím, že jediný jako překážka, že jsou lidi hodně přetížení, že by se tomu věnoval jeden člověk, že to nemusí být jenom ten vedoucí, ale by dobrý, aby ten člověk o tom měl nějaký ten „anung“. Aby věděl, o co jde a nějak to sledoval. Uvědomuju si to na sebe, že já jsem taky ve spoustě věcí zaangažovanej a dělám spoustu věcí, tak občas jsem tam nemohl přijít, tak máme tady člověka v týmu, který mě zastupuje a ví o tý agendě. To jsou ty překážky. Protože jiné reálná nevidím, protože si myslím, že když se ty lidi chtějí sejít, tak se sejdou. Když vědí proč.

TO4 Jaká vidíte možná rizika v procesu komunitního plánování po jeho obnovení?

No rizika popravdě žádná, nevím, co by to mělo přinést za riziko. Já vidím jenom přínosy, rizika nevidím. Protože by se mohlo vyskytnout riziko, třeba sdílení KNOW HOW, nevím, ale jako zase si říkám, když nám jde o dobrou věc. No tak bychom jako v rámci konkurence ...no nevím, nepřijde mi to jako riziko.

TO5 Kdo všechno by se měl podle Vás do pracovní skupiny zapojit za zadavatele, poskytovatele a uživatele?

Tak zadavatel určitě stačí sociální odbor, myslím si že i gestor nebo místostarostka, kvůli té politický úrovni je to dobrý, ne vždycky a každým jednání, ale by asi dobrý, aby dostávala výstupy a věděla o těch problémech, pak jsou to určitě registrovaný sociální služby v daným městě od všech kategorií pak si myslím, že by to měli být všechny ostatní sdružení, který se zabývají záležitostmi tím spojených n tzn. Děčko jako volnočasovka, možná sem tam na určitou problematiku zástupci třeba výchovný poradci ze škol. Nebo by minimálně měli dostávat info, že něco takovýho děje. Možná PP poradna. Dovedu si představit, že skupina kolem dětí by tam mohla být zastoupený a pak ještě, přemejšlím, jo a policie si myslím, že by tam měla bejt v rámci preventivky. A já za sebe v rámci e reformy psychiatrie vnímám, že by tam nebylo špatný, kdybychom si tam mohli pozvat hosty z lékařskýho prostředí, záchranka určitě. Nebo minimálně ve formě, toho že si komunitko dá za úkol, že seznámí záchranku s problematikou, se kterou se setkáváme u cílových skupin. Jo. Lidi s demencí, Alzheimerem, naši rozjetí psychotici, lidi s depresema, spolupráce se sociálníma službama při odvozu, přívozu, hospitalizací atd. to je téma, který tu chybí, a to možná téma, že o tom budeme na komunitku bavit. Protože třeba jako za sebe mám hodně témat, ale jsou hodně spojený s reformou psychiatrie. Já to nechápu jen jako reformu psychiatrie, ale jako změnu celkovýho pohledu na poskytování sociálních služeb.

Přizval byste i uživatele?

Jo uživatele zcela určitě.

Vy jste pro jo, já jsem se setkala s rozdílnými názory, tak proto bych chtěla slyšet i Váš názor.

Za nás, právě i v rámci reformy se na to odkáží, my už v rámci reformy uživatele zapojujeme skoro do všeho. Kde, samozřejmě je otázka, podle jakého klíče vybírat, tak jsou samozřejmě uživatelské skupiny, zdravotně postižení mají nějakou organizaci, umím si představit, že třeba v naší organizaci by to mohl být náš člověk se zkušeností, kterej u nás i pracuje. Ale samozřejmě bych se asi nebál oslovit, ono, když se to přeče zveřejní, tak by mohl někdo přijít, proč by lidi nemohli vědět o tom, co se děje?

TO6 Podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny komunitního plánování?

Kritéria, bych asi nenastavoval, myslím si, že to není nutný. Oslovíme subjekty, který vždycky byly. Tzn. Zřizovatelé, plus registrované sociální služby a na těch skupinách bych třeba doplnil, koho bysme tam ještě chtěli. Spíš ty, co mají říct z našeho pohledu k daný problematice.

TO7 Co si myslíte, že by mělo být obsahem setkání pracovních skupin při komunitním plánování?

Tak já myslím, že ty skupiny by měli popsat ty věci co nám tak nějak chyběj, pro který bude dobrý v rámci těch služeb lobovat, abychom mohli pokrývat v rámci regionu ty služby, tak aby ti lidi dostávali ty služby tak jak potřebujou a to se dá myslím vysledovat, nemusí se dělat nějaká velká analýza, myslím si, že ty služby to tak nějak tušej. Anebo se dá udělat jednoduchá řízená svodka, která se prostě v rámci skupin udělá a zaměří se na klíčové body který ti aktéři a hráči označej v danou chvíli jako nutný, to jsou věci, který trvaj dvě tři hodiny a máte to hotový není to žádný velký kouzlo. Pak se tím začít zabývat, pak jsou tam právě jak jsem říkal ty vzdělávací a propojovací věci, kazuistický semináře, pomoc s případama s kterýma si ty daný subjekty nevědí rady, myslím si, že tam mělo být předávání novinek a novejš postupů v rámci práce a spolupráce. A pak si myslím, že by tam mohli být i přesahový úkoly, Který by třeba v rámci města se mohli vytipovat, pozvat si ty hosty, nevím, komunikace se soudama, s čím se jako člověk prakticky setkává, a ne vždycky jako sám jste s tím jako organizace něco udělat. Umím si představit, když se nás spojí víc, tak se dá, viz. Ty byty třeba, určitým způsobem víc zatlačit. Že to není jen o jednotlivci, ale jedná se o víc lidí.

TO8 Jaká by měla být podle Vás četnost setkávání pracovní skupiny ke komunitnímu plánování s ohledem na rozsah řešených témat?

Vzhledem k časovej možnosti si myslím, že jednou za čtvrt roku je optimální. Že to nemusí být častěj. Nehledě na to, že ty věci bejavaj většinou pomalý, než se něco

domluví, než se něco sepiše, rozhodne, obvolá, myslím i tak, aby byl dostatečněj čas s tím něco dělat, popřípadě se informovat.

Preferuje malé skupiny nebo jste pro větší skupinu?

Tak určitě, asi má význam setkávat se oborově, protože některý ty věci, dokážu si představit, že věci kolem dětí naší cílový skupiny „jako“ moc nezajímaj, ale samozřejmě jsou tam přesahový. Čili si myslím, že bysme mohli pracovat v menších skupinách zaměřenejch, tak jako blíž k sobě tzn. byli to ti lidi, já nevím, se zdravotním postižením, tady se spíš myslelo takový to smyslový a pak tam byli lidi, který maj problém se sociálním vyloučením, tam jsme patřili i my, pak jsou tam ty děti, ta dětská problematika. Myslím, že by ty portfolia takhle mohli pracovat, ale bylo by nutný, aby se jednou za půl roku setkali a řekli si ty výstupy nebo se možná nemusej setkat, ale aby byli známý výstupy i z těch ostatních skupin. A bylo možný se k nim nějakým způsobem vyjádřit. Umím si představit, že i součástí toho programu bylo, že by někdo poreferoval, co se dělo na jiných skupinách, popřípadě by vypíchnul ty klíčový momenty, zda k nim máme taky něco, a jednou za rok setkání určitě všech. Což bývalo zvykem třeba před téma Vánoce, nemyslím si, že by to muselo bejt před téma Vánoce, když se posune periodicky může to být třeba v létě v komunitní zahradě v Záměli se můžeme všichni sejít a může to bejt velmi příjemný.

Příloha 2: Předpřipravené otázky k výzkumu

Otázky k tématu komunitního plánování v sociálních službách v Rychnově nad Kněžnou (podklad k metodické části bakalářské práce)

Dobrý den,

dovoluji si Vás požádat o zamyšlení nad připravenými otázkami, které by pomohly k zmapování současného stavu komunitního plánování v sociálních službách v Rychnově nad Kněžnou.

TO1 Jak hodnotíte současnou situaci komunitního plánování v Rychnově nad Kněžnou?

TO2 Jaké přínosy předpokládáte po opětovném nastartování komunitního plánování pro Vaši organizaci?

TO3 Co si myslíte, že by bránilo tomu, aby komunitní plánování mohlo být znovu obnoveno?

TO4 Jaká vidíte možná rizika v procesu komunitního plánování po jeho obnovení?

TO5 Kdo všechno by se měl podle Vás do pracovní skupiny zapojit za zadavatele, poskytovatele a uživatele?

TO6 Podle jakých kritérií by se měli vybírat noví členové do pracovní skupiny komunitního plánování?

TO7 Co si myslíte, že by mělo být obsahem setkání pracovních skupin při komunitním plánování?

TO8 Jaká by měla být podle Vás četnost setkávání pracovní skupiny ke komunitnímu plánování s ohledem na rozsah řešených témat?

Děkuji za spolupráci

v Rychnově nad Kněžnou, dne 28.2.2020

Petra Nováková

Studentka 3. ročníku kombinovaného studia

Univerzita Hradec Králové / Filozofická fakulta/ Obor – Sociální práce ve veřejné správě

Kontaktní údaje:

e-mail: petra.novakova@uhk.cz / telefon: 739 140 409